

Jediné vyrobené autobusy SOR BNG 9,5 se přestěhovaly do slovenského Pezinku

15.02 2024 18:07, Matěj Stach, Autobusy

Vinohradnické městečko Pezinok ležící asi dvacet kilometrů severovýchodně od Bratislavy se od 8. ledna 2024 může pyšnit zásadně rozšířeným provozem městské hromadné dopravy. Ten nyní na základě přechodné roční smlouvy zajišťuje nitranská společnost AZ-Lines, jež vystřídala dosavadního dopravce Slovak Lines Express. Pochlubit se přitom může unikátním vozovým parkem, který je tvořen jedinými třemi vyrobenými autobusy SOR BNG 9,5. Stroje firma loni odkoupila od Dopravního podniku měst Chomutova a Jirkova.

Po výstupu z vlaku máte pocit, že jste se ocitli na nějaké ze železničních stanic v okolí Prahy. Přednádraží je v obležení osobních automobilů a střídá se v něm jeden příměstský autobus za druhým. Situace se snad liší pouze ve skutečnosti, že jste do města nepřijeli CityElefantem, nýbrž *Jánošíkem*. Vítejte v Pezinku.

Populace okresního sídla ležícího na úpatí Malých Karpat vzrostla od roku 2011 o více než 15 % a dnes činí něco okolo 25 tisíc obyvatel. S ohledem na polohu vůči hlavnímu městu je tedy Pezinok takovými většími Říčany. Tato paralela je použitelná i ve vztahu k MHD, která v obou sídlech zanikla v první dekádě nového tisíciletí (2005, resp. 2009), kdy byla nahrazena provozem příměstských linek. Zatímco do ulic středočeských Říčan se městské autobusy vrátily v září 2018, Pezinok si musel počkat až na 15. listopad 2021, kdy proběhla změna dopravců v Bratislavském samosprávném kraji (IDS BK). Od tohoto data nahradila dosavadní příměstskou linku 522 jediná bezplatná městská linka zajišťovaná společností Slovak Lines Express. Ta ovšem jezdila pouze ve špičkách pracovních dní.

Vůz v. č. 911 je zatím podobně jako BNG 9,5 v. č. 914 provozován na českých exportních značkách. Na snímku vjíždí na lince č. 1 (v tomto směru 11) do zastávky Dr. Bokesa. (foto: Matěj Stach)

Přípravy nového systému městské hromadné dopravy započaly na jaře 2023. Výsledkem byla koncem srpna loňského roku vypsaná soutěž na provozovatele MHD na dobu příštích 10 let, který měl se svými autobusy vyjet na linky od ledna 2024. Předpokládaná hodnota zakázky dosáhla téměř 6,4 milionu euro bez DPH. Požadována byla čtyři vozidla (včetně jednoho záložního) plnící standardy IDS BK, z nichž tři měl dopravce do roka od uzavření smlouvy vyměnit při splnění podmínek plynoucích ze směrnice 2009/33/ES o podpoře čistých a energeticky účinných silničních vozidel (resp. její transpozice do slovenského práva) za nová. Startovací objem provozu činil zhruba 112 tisíc kilometrů a předpokládal celotýdenní provoz čtyřech linek zaintegrovaných do systému IDS BK pod trojicí čísel 522–524. Tendr na nového dopravce však napoprvé skončil neúspěchem pro nezájem dopravců byl v listopadu loňského roku zrušen.

Nově zřízená polookružní linka č. 4 obsluhuje sídliště Jih a Starý dvůr. V úterý 6. 2. 2024 dopoledne zajistil její provoz SOR BNG 9,5 v. č. 914. (foto: Matěj Stach)

Město Pezinok každopádně na zavedení nového systému městské dopravy nerezignovalo a na přechodné období jednoho roku vybralo dopravce napřímo. Ze třech oslovených subjektů nabídku podala pouze společnost AZ-Lines, která se v loňském roce ucházela také o provoz MHD v Partizánském nedaleko Prievidzi. Smlouva začala platit 8. ledna 2024, kdy do ulic také poprvé vyjely ojeté autobusy SOR BNG 9,5. Dopravce zajistil provoz MHD ještě v původním rozsahu jediné linky také mezi 3. a 5. lednem, čímž vyplnil vakuum mezi platností dvou dlouhodobých smluv. V tomto období se vedle vypůjčené Karosy Récréo v provozu představil Irisbus Crossway 10,6M z roku 2007, který slouží jako záložní.

SOR BNG 9,5 v. č. 911 projíždí na lince č. 2 sídlištěm Muškát. (foto: Matěj Stach)

Zatímco v délkových kategoriích 10,5, 12, 12,3 a 18 metrů jsou autobusy SOR s pohonem na CNG naprosto běžné, v případě vozů dlouhých 9,5 metru už se vyrobené stroje počítají na kusy (kratší plynové autobusy v metrážích 7 a 8,5 v Libchavách nevznikly žádné). Vůbec první vyrobený autobus SOR s pohonem na CNG přitom vznikl právě na platformě 9,5metrového vozu. Společnost NORDlogistic (později Ekobus) představila vůz Ekobus CITY midi vycházející z modelu SOR B 9,5 v roce 2001 v Nitře, další autobusy už ovšem vznikaly pouze v délkových kategoriích 10,5 a 12 metrů. Ani po vypovězení smlouvy s Ekobusem v prosinci 2006 a zahájení produkce plynových vozů ve vlastní režii se do katalogu výrobce SOR Libchavy „devětapůlky“ s pohonem na CNG nedostaly. Přesto ještě několik vozů výrobní závod opustilo. Vedle neznámého množství autobusů CG 9,5 pro ruský gigant Gazprom šlo v roce 2014 právě o tři exempláře pro Dopravní podnik měst Chomutova a Jirkova.

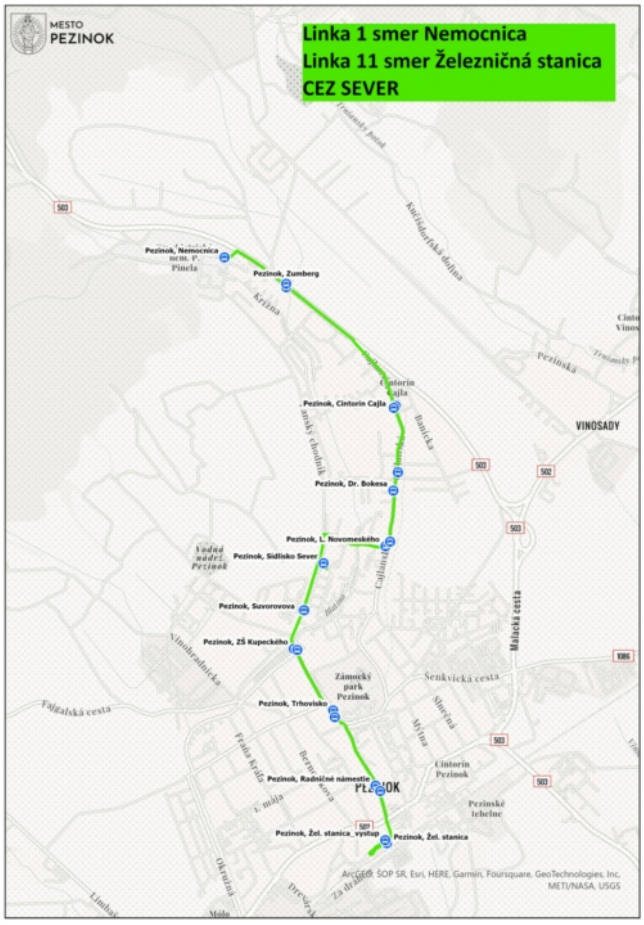
Vůz ev. č. 257 (v. č. 914) se v poslední říjnový den roku 2021 slunil v chomutovské smyčce Poliklinika. (foto: Matěj Stach)

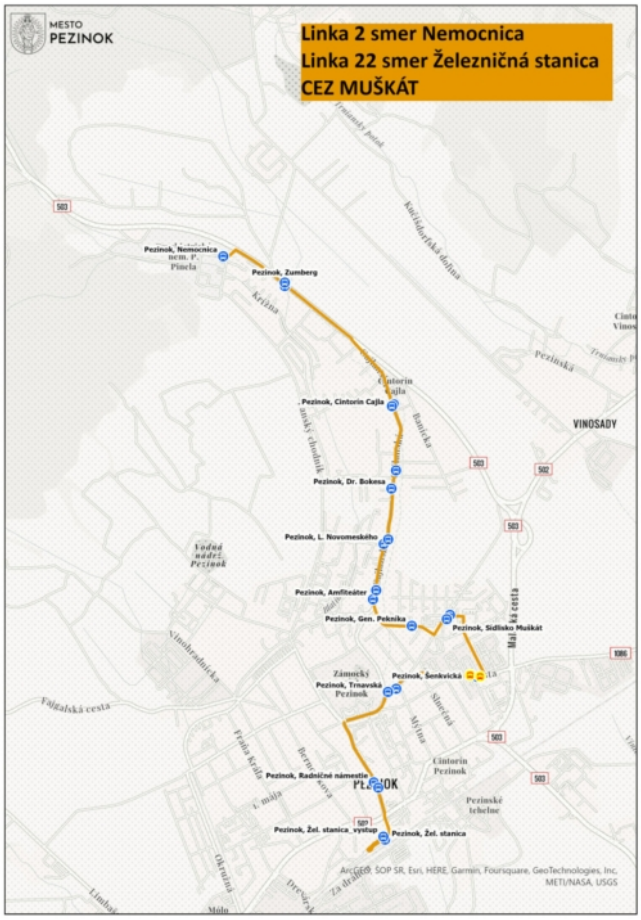
O stavbu autobusů SOR BNG 9,5 [1] společnost SOR Libchavy požádala ve dnech 16. (v. č. 911) a 17. 12. 2013 (v. č. 913 a 914). Protokol o kontrole vozidel vystavila chodovská DEKRA Automobil dne 8. 8. 2014, načež technickou způsobilost vozů před koncem měsíce schválil i městský úřad v Ústí nad Orlicí. Dopravnímu podniku měst Chomutova a Jirkova byly objednané autobusy dodány v listopadu téhož roku. Do provozu byly zařazeny v prosinci 2014 pod ev. č. 255–257 (postupně dle výrobních čísel). Jejich kariéra pod Krušnými horami ale netrvala zrovna dlouho – pojištění odpovědnosti z provozu vozidla Dopravní podnik strojům ukončil v dubnu 2022. Dva autobusy už byly tou dobou vypravovány na linky spíše sporadicky – extrémem je v tomto směru vůz ev. č. 255, který za pět let od listopadu 2018 do loňského října najel pouze necelých 13 tisíc kilometrů. V prvních letech provozu přitom vozy běžně najížděly i standardních 50 tisíc kilometrů ročně.

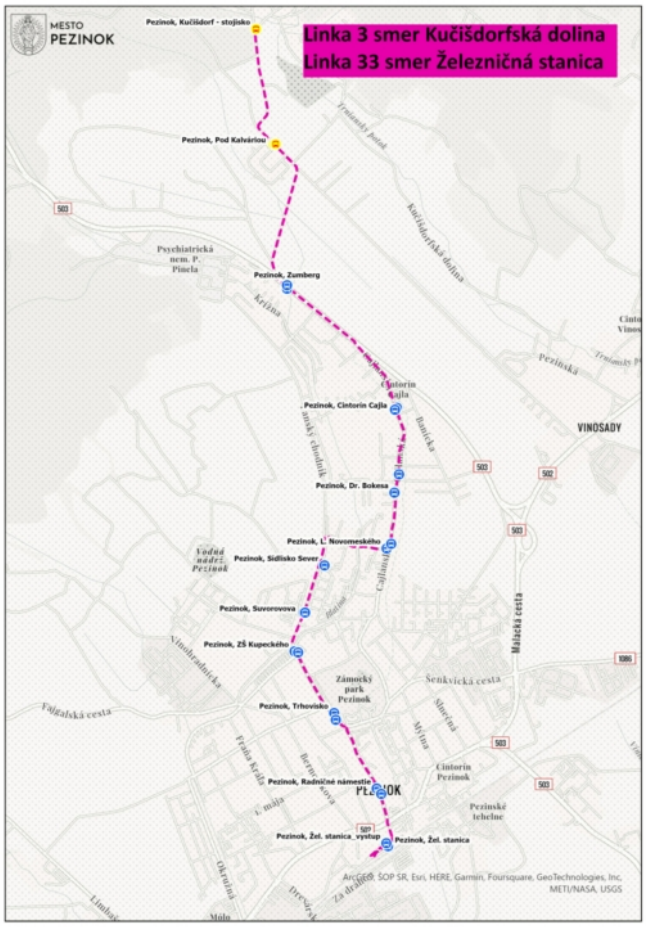

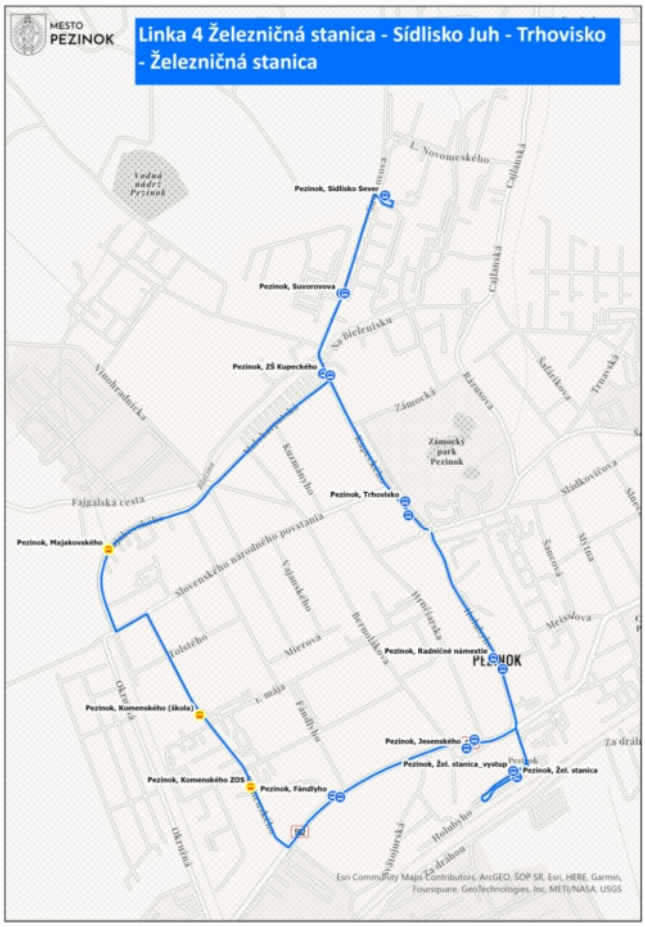
K železniční stanici v Pezinku přijíždí dne 6. 2. 2024 SOR BNG 9,5 v. č. 911. (foto: Matěj Stach)

Odstavené autobusy byly dlouhodobě nabízeny k prodeji, čehož využila na sklonku loňského roku společnost AZ-Lines. Kupní smlouva v hodnotě 220 300 Kč bez DPH byla uzavřena 27. 11. 2023, přičemž vozy včetně příslušenství měly být předány novému majiteli nejpozději do 10. prosince. Skromné kilometrické nájezdy v době prodeje činily v případě vozu ev. č. 255: 196 418 km, pro vůz 256: 311 976 km a konečně v případě vozu 257: 237 534 km. Zařazení autobusů do provozu proběhlo v pondělí 8. ledna 2024 se začátkem účinnosti přechodné roční smlouvy, po dobu jejíž platnosti se s provozem vozů počítá. Zprovozněn zatím nebyl informační ani odbavovací systém, takže je až do 29. února MHD v Pezinku zdarma.

Zakreslení všech linek MHD Pezinok do uliční sítě. (zdroj: město Pezinok)

I za cenu určitých kompromisů se ale systém plnohodnotné a atraktivní městské dopravy Pezinku spustit podařilo. MHD nyní obsluhuje 24 zastávek, z nichž čtvrtinu tvoří zastávky zcela nové. Zřízené autobusové linky č. 2 a 4 napojily dosud neobsluhovaná sídliště Muškát, resp. Jih a Starý dvůr, linka č. 3 zase jezdí až do Kučišdorfské doliny vzdálené od nádraží pět kilometrů. Během pracovních dní MHD jezdí od 5. hodiny ranní do 23 hodin večer, o víkendech a svátcích je provoz ukončen o dvě hodiny dříve. Zřízeny jsou i návaznosti na vlakové spoje. Zbývá už jenom vybrat městského dopravce pro příštích deset let, což se v tomto roce městu snad konečně podaří.

---

[1] Oficiální typ těchto autobusů uvedený v registru vozidel je IBNG 9,5 („I“ znamená individuální schválení). Podobně existují např. autobusy otypované jako INB 18. Československý Dopravák se za účelem zachování přehlednosti textů drží standardního označování autobusů SOR a tyto subvarianty opomíjí.

Nově vybudována zastávka Majakovského na sídlišti Starý dvůr. (foto: Matěj Stach)

Url: Jediné vyrobené autobusy SOR BNG 9,5 se přestěhovaly do slovenského Pezinku